

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

TÜRKİYE'DE DİNÎ HAYAT ARAŞTIRMASI

ANKARA 2014

DİNÎ AİDİYET

1. Temel niteliklerine ve dini mensubiyetine göre kişi oranı

(%)

Temel nitelikler	Toplam	Dini mensubiyet		
		İslamiyet	Diğer	Cevap vermeyen
Toplam	100	99,2	0,4	0,5
Yerleşim yeri				
Kent	100	99,1	0,4	0,6
Kır	100	99,5	0,4	0,1
Cinsiyet				
Erkek	100	99,1	0,4	0,5
Kadın	100	99,3	0,4	0,4
Yaş grubu				
18-24	100	99,1	0,7	0,3
25-34	100	99,3	0,2	0,5
35-44	100	99,2	0,4	0,5
45-54	100	99,1	0,4	0,5
55-64	100	99,0	0,2	0,8
65+	100	99,5	0,4	0,1
Eğitim durumu				
Okur-yazar değil	100	99,7	0,2	0,1
Bir okul bitirmedi	100	99,6	0,1	0,3
İlkokul	100	99,5	0,2	0,4
İlköğretim/ortaokul veya mesleki ortaokul	100	99,5	0,3	0,2
Lise veya mesleki lise	100	99,2	0,5	0,3
2 veya 3 yıllık yüksekokul	100	98,5	0,3	1,3
Lisans ve üstü	100	96,7	1,4	1,9
Çalışma durumu				
Çalışan	100	99,0	0,4	0,6
Çalışmayan	100	99,3	0,4	0,3
Medeni durum				
Bekar	100	98,4	1,0	0,6
Evli	100	99,4	0,2	0,4
Dul	100	99,5	0,2	0,4

**Diğer : Hristiyanlık,
Diğer dinler,
Herhangi bir dine mensup değilim
seçeneklerini kapsamaktadır.**

Kişilerin dini mensubiyetlerine bakıldığında %99,2'si İslam dinine mensupken sadece %0,4'ü İslam dini dışındaki diğer dinlere mensup ya da herhangi bir dine mensup olmadığını ifade etmiştir. Bu soruya cevap vermeyenlerin oranı %0,5'tir. Dini mensubiyete göre oranların kırsal ve kentsel yerlerde, kadın ve erkeklerde, gençlerde ve yaşlılarda belirgin olarak farklılaşmadığı görülmektedir. Benzer şekilde kişilerin eğitim durumlarına, çalışma durumlarına ve medeni durumlarına göre dini mensubiyet oranlarında da anlamlı bir farklılık göze çarpmamaktadır. (Tablo 1)

İNANÇ

5. Temel niteliklerine ve Allah'ın varlığına inanma durumuna göre kişi oranı

(%)

Temel nitelikler	Toplam	Allah'ın varlığına inanma durumu		
		Allah'ın gerçekten var ve bir olduğuna inanıyorum ve bundan hiçbir şüphe duymuyorum	Diğer	Cevap vermeyen
Toplam	100	98,7	0,8	0,5
Yerleşim yeri				
Kent	100	98,4	1,0	0,6
Kır	100	99,5	0,4	0,2
Cinsiyet				
Erkek	100	98,4	1,1	0,6
Kadın	100	99,0	0,6	0,4
Yaş grubu				
18-24	100	98,5	1,3	0,2
25-34	100	98,5	1,1	0,5
35-44	100	98,7	0,8	0,5
45-54	100	98,9	0,6	0,4
55-64	100	98,6	0,5	0,9
65+	100	99,4	0,3	0,3
Eğitim durumu				
Okur-yazar değil	100	99,7	0,2	0,1
Bir okul bitirmedi	100	99,0	0,6	0,4
İlkokul	100	99,3	0,3	0,4
İlköğretim/ortaokul veya mesleki ortaokul	100	99,3	0,6	0,2
Lise veya mesleki lise	100	98,5	1,3	0,2
2 veya 3 yıllık yüksekokul	100	97,3	1,2	1,5
Lisans ve üstü	100	94,8	3,0	2,3
Çalışma durumu				
Çalışan	100	98,3	1,0	0,7
Çalışmayan	100	99,0	0,7	0,3
Medeni durum				
Bekar	100	97,4	2,0	0,59
Evli	100	99,0	0,6	0,44
Dul	100	99,0	0,6	0,43

Diğer : Bazı şüphelerim olsa da Allah'ın varlığına inanıyorum,

Bazen Allah'a inanmak bana daha makul geliyor,

Allah'a inanmıyorum ancak, bir üstün gücün varlığına inanıyorum,

Allah'ın var olup olmadığından emin olamıyorum,

Allah'ın varlığına inanmıyorum,

kapsamaktadır.

Ülkemizde yaşayan vatandaşların Allah'ın varlığına inanma durumları değerlendirildiğinde "Allah'ın gerçekten var ve bir olduğuna inanıp bundan hiçbir şüphe duymadığını" belirtenlerin oranı %98,7, diğer seçenekleri tercih edenlerin oranı %0,8 ve Allah'ın varlığına inanmakla ilgili soruya cevap vermeyenlerin oranı ise %0,5'tir.

Yerleşim yeri, cinsiyet ve yaş grubu değişkenleri esas alınarak Allah'ın varlığına inanma durumu incelendiğinde kır-kent, kadın-erkek ve 18-65+ yaş aralığında Allah'ın varlığına ilişkin kanaatlerde önemli bir farklılık bulunmadığı görülmektedir. Okur-yazar olmayanlarda Allah'ın gerçekten var ve bir olduğuna inanıp bundan hiçbir şüphe duymadığını belirtenlerin oranı %99,7 iken lisans ve üstü mezunlarda bu oran %94,8'dir. (Tablo 5)

İBADET

39. Temel niteliklerine ve vakit namazını cami veya mescitte cemaatle kılma sıklığına göre erkeklerin oranı (%)

Temel nitelikler	Toplam	Haftalık ortalama kaç vakit namazı, kamuya açık bir cami veya mescitte cemaatle namaz kılma durumu								Cemaatle hiç kılmam	Cevap vermeyen
		1-5	6-10	11-15	16-20	21-25	26-30	31-35			
Toplam	100	49,9	13,4	8,9	5,2	3,8	3,0	5,1	9,2	1,6	
Yerleşim yeri											
Kent	100	51,1	13,7	8,6	4,9	3,2	2,6	4,6	9,4	1,9	
Kır	100	46,9	12,5	9,6	5,9	5,3	4,3	6,3	8,7	0,7	
Yaş grubu											
18-24	100	57,8	13,8	7,9	2,9	1,3	0,9	2,2	11,9	1,3	
25-34	100	58,6	12,9	6,9	4,2	2,2	1,5	2,8	9,8	1,1	
35-44	100	54,0	14,0	8,2	4,6	1,8	2,5	3,6	9,1	2,2	
45-54	100	47,5	14,8	9,9	5,5	5,2	2,6	4,9	7,7	1,8	
55-64	100	39,0	13,1	11,3	8,1	6,2	5,9	7,9	7,0	1,5	
65+	100	29,9	10,7	11,4	7,1	9,0	7,5	13,3	9,9	1,4	
Eğitim durumu											
Okur-yazar değil	100	35,5	11,6	9,8	5,9	7,1	5,4	7,7	14,6	2,5	
Bir okul bitirmede	100	34,7	16,8	11,5	6,1	5,9	4,6	10,9	9,1	0,6	
İlkokul	100	46,2	12,5	10,0	5,9	5,4	4,4	6,2	8,2	1,1	
İlköğretim/ortaokul veya mesleki ortaokul	100	53,5	14,3	8,8	5,0	2,6	1,6	3,8	8,9	1,4	
Lise veya mesleki lise	100	54,2	13,3	7,1	4,6	2,4	2,3	3,6	10,2	2,3	
2 veya 3 yıllık yüksekokul	100	49,4	15,4	10,2	5,7	2,0	1,7	6,0	8,5	1,2	
Lisans ve üstü	100	57,4	12,9	7,7	3,1	2,5	1,8	2,9	9,9	2,0	
Çalışma durumu											
Çalışan	100	54,1	13,8	8,2	4,6	2,5	2,1	3,7	9,3	1,7	
Çalışmayan	100	42,5	12,5	10,1	6,2	6,0	4,7	7,5	9,1	1,4	
Medeni durum											
Bekar	100	57,6	12,1	6,9	4,2	2,0	0,9	2,4	11,8	2,1	
Evli	100	48,5	13,6	9,5	5,4	4,2	3,5	5,5	8,3	1,5	
Dul	100	34,9	15,0	8,4	5,5	5,0	5,5	11,0	14,1	0,6	

Ortalama 1-5 vakit namazını cami veya mescitte cemaatle kılan erkeklerin oranı %49,9, 6-10 vakit kılanların oranı %13,4, 31-35 vakit kılanların oranı ise %5,1'dir.

Yaş grubuna göre değerlendirildiğinde 18-24 yaş grubunda haftada vakit namazlarının çoğunluğunu (31-35 vakit) cami veya mescitte cemaatle kılanların oranı %2,2 iken bu oran 65 yaş ve üstünde bu oran %13,3'tür. Bununla birlikte 18-24 yaş grubunda haftada ortalama 1-5 vakit namazını cami veya mescitte cemaatle kılanların oranı %57,8, 65 yaş ve üstünde %29,9'dur.

Eğitim durumuna göre değerlendirildiğinde ise bir okul bitirmeyenlerin %10,9'u haftada vakit namazlarının çoğunluğunu cami veya mescitte cemaatle kılarken bu oran lisans ve üstü mezunlarda yalnızca %2,9'dur. Lisans ve üstü mezunlarda haftada 1-5 vakit namazını cami veya mescitte cemaatle kılanların oranı %57,4, bir okul bitirmeyenlerde ise %34,7'dir.

Çalışma durumu dikkate alınarak değerlendirildiğinde, bir işte çalışanlarda haftada ortalama 1-5 vakit namazı cami veya mescitte cemaatle kılanların oranı %54,1, çalışmayanlarda ise %42,5'tir.

Medeni duruma göre incelendiğinde dul olanların %11'i haftada vakit namazlarının çoğunluğunu cami veya mescitte cemaatle kılarken bu oran bekar olanlarda %2,4, evlilerde %5,5'tir. (Tablo 39)

DİNÎ BİLGİ

92. Temel niteliklerine ve dini bilgilerin en çok öğrenildiği yaş grubuna göre kişi oranı

(%)

Temel nitelikler	Toplam	Dini bilgilerin en çok öğrenildiği yaş grubu										Cevap vermeyen
		6 yaş altı	6-10	11-13	14-16	17-20	21-29	30-39	40-49	50-59	60 yaş ve üzeri	
Toplam	100	4,4	47,4	30,1	9,4	3,5	2,6	1,2	0,6	0,3	0,1	0,4
Yerleşim yeri												
Kent	100	4,7	47,7	30,0	8,6	3,6	2,7	1,3	0,5	0,3	0,1	0,5
Kir	100	3,4	46,6	30,3	11,7	3,4	2,3	1,0	0,8	0,3	0,1	0,2
Cinsiyet												
Erkek	100	4,5	47,3	30,4	10,0	3,5	2,5	0,8	0,4	0,1	0,0	0,4
Kadın	100	4,2	47,5	29,8	8,9	3,5	2,7	1,7	0,8	0,4	0,2	0,4
Yaş grubu												
18-24	100	3,6	47,1	31,2	12,4	4,5	1,0	-	-	-	-	0,3
25-34	100	4,4	44,7	33,2	9,7	4,2	3,1	0,4	-	-	-	0,4
35-44	100	4,2	46,9	30,5	8,6	3,2	3,5	2,3	0,4	-	-	0,4
45-54	100	4,6	49,6	27,9	8,5	2,8	2,3	2,0	1,4	0,4	-	0,4
55-64	100	4,3	49,2	28,8	8,2	2,4	2,7	1,7	1,3	0,8	0,2	0,5
65+	100	5,4	49,3	25,9	9,0	3,6	2,5	1,2	1,2	0,9	0,7	0,5
Eğitim durumu												
Okur-yazar değil	100	4,4	48,2	27,3	9,8	3,8	2,9	1,1	0,9	0,5	0,4	0,8
Bir okul bitirmede	100	5,2	48,9	24,1	12,3	3,2	2,7	1,4	0,9	0,6	0,4	0,2
İlkokul	100	4,2	48,1	31,2	7,8	2,7	2,5	1,7	0,9	0,4	0,1	0,3
İlköğretim/ortaokul veya mesleki ortaokul	100	4,4	49,1	31,1	8,9	2,8	2,2	0,9	0,1	0,0	-	0,4
Lise veya mesleki lise	100	4,4	46,1	31,2	10,9	3,6	2,2	0,9	0,3	0,0	-	0,2
2 veya 3 yıllık yüksekokul	100	4,7	45,1	28,1	11,3	6,4	3,2	0,6	0,3	0,1	-	0,5
Lisans ve üstü	100	3,8	43,4	28,9	10,7	6,6	4,4	1,0	0,5	0,1	-	0,8
Çalışma durumu												
Çalışan	100	4,5	46,3	31,7	9,7	3,7	2,5	0,9	0,3	0,1	0,0	0,4
Çalışmayan	100	4,3	48,1	29,0	9,3	3,4	2,7	1,4	0,8	0,4	0,2	0,4
Medeni durum												
Bekar	100	3,9	46,8	31,4	11,3	4,5	1,4	0,2	0,1	0,0	0,1	0,4
Evli	100	4,4	47,3	30,2	9,1	3,3	3,0	1,5	0,6	0,3	0,1	0,4
Dul	100	4,9	49,6	26,5	8,5	3,3	1,8	1,6	1,6	0,7	0,6	0,9

Kişilerin %90'ından fazlasının dini bilgilerinin en çok 16 yaş ve öncesinde öğrendikleri görülmektedir. Dini bilgilerin en çok öğrenildiği yaş grubu %47,4 ile 6-10 yaş grubu, en az öğrenildiği yaş grubu ise %0,1 ile 60 yaş ve üzeridir. (Tablo 92)

***GÜNDELİK HAYAT
VE DİN***

141. Temel niteliklerine ve dini inancının kararlarını etkilemesine ilişkin kanaatine göre kişi oranı**(%)**

Temel nitelikler	Toplam	Dini inancının kararlarını etkilemesine izin vermem				
		Katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılmıyorum	Fikri yok	Cevap vermeyen
Toplam	100	25,5	15,9	52,6	4,9	1,1
Yerleşim yeri						
Kent	100	25,6	16,8	52,0	4,4	1,4
Kır	100	25,4	13,7	54,3	6,2	0,4
Cinsiyet						
Erkek	100	26,1	17,4	51,6	4,0	0,9
Kadın	100	25,0	14,5	53,6	5,7	1,3
Yaş grubu						
18-24	100	22,8	16,2	57,2	3,2	0,6
25-34	100	26,0	17,3	51,4	4,2	1,2
35-44	100	25,8	16,7	51,5	4,7	1,4
45-54	100	26,6	16,2	51,0	5,3	0,9
55-64	100	26,2	15,5	51,9	5,3	1,2
65+	100	25,1	11,5	54,5	7,6	1,3
Eğitim durumu						
Okur-yazar değil	100	21,7	11,4	55,2	10,4	1,4
Bir okul bitirmedi	100	24,8	14,5	54,4	6,0	0,4
İlkokul	100	27,1	14,8	52,0	5,2	1,0
İlköğretim/ortaokul veya mesleki ortaokul	100	27,3	14,4	53,8	3,9	0,7
Lise veya mesleki lise	100	24,6	19,0	51,6	3,5	1,3
2 veya 3 yıllık yüksekokul	100	23,6	21,9	50,3	2,8	1,4
Lisans ve üstü	100	24,1	19,9	52,0	1,9	2,1
Çalışma durumu						
Çalışan	100	25,8	18,6	50,4	4,1	1,2
Çalışmayan	100	25,4	14,2	54,1	5,4	1,0
Medeni durum						
Bekar	100	24,9	18,2	52,7	3,1	1,1
Evli	100	25,9	15,6	52,5	5,0	1,1
Dul	100	23,7	14,1	53,3	7,4	1,5

Dini inancının kararlarını etkilemesine izin vermediğini belirtenlerin oranı %25,5, bu düşünceye kısmen katılanların oranı %15,9, katılmayanların oranı ise %52,6'dır. (Tablo 141)

145. Temel niteliklerine ve günah işlediğinde pişman olma durumuna göre kişi oranı

(%)

Temel nitelikler	Toplam	Günah işlediğinde pişman olurum				
		Hemen her zaman	Ara sıra	Hiçbir zaman	Fikri yok	Cevap vermeyen
Toplam	100	90,1	7,9	0,9	0,4	0,8
Yerleşim yeri						
Kent	100	88,8	8,8	1,0	0,5	0,9
Kır	100	93,5	5,6	0,5	0,1	0,3
Cinsiyet						
Erkek	100	88,6	9,1	1,2	0,4	0,8
Kadın	100	91,5	6,9	0,6	0,4	0,7
Yaş grubu						
18-24	100	87,2	11,1	0,7	0,4	0,6
25-34	100	88,3	9,5	1,1	0,5	0,7
35-44	100	90,2	7,8	0,8	0,4	0,9
45-54	100	90,6	7,3	1,0	0,3	0,8
55-64	100	92,6	5,6	0,8	0,2	0,7
65+	100	94,0	4,1	0,7	0,5	0,7
Eğitim durumu						
Okur-yazar değil	100	93,3	5,0	0,5	0,4	0,7
Bir okul bitirmedi	100	92,3	6,7	0,5	0,1	0,4
İlkokul	100	92,1	6,5	0,7	0,3	0,5
İlköğretim/ortaokul veya mesleki ortaokul	100	91,0	7,5	0,6	0,4	0,5
Lise veya mesleki lise	100	87,3	10,4	1,1	0,4	0,9
2 veya 3 yıllık yüksekokul	100	86,3	10,8	1,4	0,3	1,2
Lisans ve üstü	100	82,2	12,3	2,3	1,1	2,3
Çalışma durumu						
Çalışan	100	87,9	9,8	1,2	0,4	0,8
Çalışmayan	100	91,5	6,7	0,6	0,4	0,7
Medeni durum						
Bekar	100	85,4	12,2	1,2	0,5	0,8
Evli	100	91,1	7,0	0,8	0,3	0,7
Dul	100	91,0	6,4	0,8	0,7	1,1

Türkiye genelinde günah işlediğinde hemen her zaman pişman olduğunu belirtenlerin oranı %90,1, ara sıra pişman olduğunu belirtenlerin oranı %7,9, hiçbir zaman pişman olmadığını belirtenlerin oranı ise %0,9'dur.

Günah işlediğinde hemen her zaman pişman olduğunu belirtenlerin oranı yaş gruplarına göre değerlendirildiğinde yaş arttıkça hemen her zaman diyenlerin oranının da arttığı görülmektedir.

Evli ve dul olanlarda günah işlediğinde hemen her zaman pişman olduğunu belirtenlerin oranı %91 civarında iken bu oran bekarlarda %85,4'tür. (Tablo 145)

147. Temel niteliklerine ve ahlak ile dini inanç ilişkisine dair kanaatine göre kişi oranı

(%)

Temel nitelikler	Toplam	Ahlaklı olduğum sürece, neye nasıl inandığımı o kadar önemli değildir				
		Katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılmıyorum	Fikri yok	Cevap vermeyen
Toplam	100	20,9	8,9	64,2	4,9	1,1
Yerleşim yeri						
Kent	100	21,3	9,6	63,6	4,2	1,3
Kır	100	19,6	7,1	65,9	7,0	0,5
Cinsiyet						
Erkek	100	21,2	9,7	63,9	4,1	1,1
Kadın	100	20,5	8,2	64,6	5,7	1,1
Yaş grubu						
18-24	100	20,0	8,8	67,2	3,4	0,6
25-34	100	19,7	10,6	64,4	4,2	1,1
35-44	100	21,2	9,1	64,1	4,4	1,2
45-54	100	22,5	7,6	63,8	5,1	1,1
55-64	100	23,0	8,8	61,3	5,5	1,3
65+	100	19,2	7,1	63,9	8,6	1,2
Eğitim durumu						
Okur-yazar değil	100	19,5	6,9	62,9	9,4	1,3
Bir okul bitirmedi	100	20,0	6,4	66,6	6,6	0,4
İlkokul	100	21,0	7,8	65,2	5,2	0,9
İlköğretim/ortaokul veya mesleki ortaokul	100	20,1	8,3	66,4	4,2	1,0
Lise veya mesleki lise	100	21,9	10,3	63,1	3,5	1,2
2 veya 3 yıllık yüksekokul	100	20,4	11,3	63,6	3,5	1,2
Lisans ve üstü	100	21,8	14,7	59,2	2,3	2,1
Çalışma durumu						
Çalışan	100	20,9	10,7	62,9	4,3	1,2
Çalışmayan	100	20,8	7,7	65,2	5,3	1,0
Medeni durum						
Bekar	100	21,3	10,3	63,5	4,0	0,9
Evli	100	20,8	8,7	64,8	4,7	1,1
Dul	100	20,7	7,9	60,6	9,0	1,8

Ülkemizde ahlaklı olduğu sürece, neye nasıl inandığının o kadar önemli olmadığını belirtenlerin oranı %20,9 iken bu görüşe kısmen katıldığını belirtenlerin oranı %8,9, katılmadığını belirtenlerin oranı ise %64,2'dir. (Tablo 147)

149. Temel niteliklerine ve anne-babasını kırmamaya özen gösterme durumuna göre kişi oranı

(%)

Temel nitelikler	Toplam	Anne ve babamı kırmamaya özen gösteririm				
		Hemen her zaman	Ara sıra	Hiçbir zaman	Fikri yok	Cevap vermeyen
Toplam	100	92,4	5,2	1,6	0,3	0,5
Yerleşim yeri						
Kent	100	92,2	5,5	1,5	0,2	0,6
Kır	100	93,2	4,6	1,7	0,4	0,2
Cinsiyet						
Erkek	100	92,3	5,5	1,6	0,2	0,5
Kadın	100	92,6	5,0	1,6	0,4	0,6
Yaş grubu						
18-24	100	89,3	8,7	1,6	0,0	0,4
25-34	100	91,1	6,9	1,5	0,1	0,4
35-44	100	92,8	5,0	1,5	0,2	0,5
45-54	100	94,4	3,6	1,5	0,1	0,4
55-64	100	94,5	2,9	1,6	0,4	0,7
65+	100	93,5	2,4	1,8	1,2	1,1
Eğitim durumu						
Okur-yazar değil	100	91,7	4,1	2,0	1,4	0,9
Bir okul bitirmedi	100	90,2	5,7	3,5	0,4	0,2
İlkokul	100	94,2	4,0	1,3	0,2	0,4
İlköğretim/ortaokul veya mesleki ortaokul	100	91,8	6,5	1,3	0,2	0,3
Lise veya mesleki lise	100	90,8	6,9	1,6	0,1	0,6
2 veya 3 yıllık yüksekokul	100	92,5	4,4	2,4	0,1	0,6
Lisans ve üstü	100	92,3	5,8	1,0	0,1	0,8
Çalışma durumu						
Çalışan	100	91,8	6,1	1,6	0,2	0,4
Çalışmayan	100	92,9	4,6	1,6	0,4	0,6
Medeni durum						
Bekar	100	88,6	9,4	1,4	0,2	0,5
Evli	100	93,6	4,2	1,5	0,2	0,5
Dul	100	90,9	4,7	2,4	1,0	1,1

Ülkemizde anne ve babasını kırmamaya hemen her zaman özen gösterdiğini belirtenlerin oranı %92,4, ara sıra özen gösterdiğini belirtenlerin oranı %5,2, hiçbir zaman özen göstermediğini belirtenlerin oranı ise %1,6'dır. (Tablo 149)

157. Temel niteliklerine ve eş seçiminde önceliğinin dindarlık olması durumuna göre kişi oranı

(%)

Temel nitelikler	Toplam	Eş seçerken önceliğim karşı tarafın dindar olmasıdır				
		Katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılmıyorum	Fikri yok	Cevap vermeyen
Toplam	100	68,9	15,4	13,4	1,5	0,8
Yerleşim yeri						
Kent	100	65,3	16,8	15,5	1,4	1,0
Kır	100	78,5	11,6	7,9	1,7	0,3
Cinsiyet						
Erkek	100	67,1	16,7	14,7	0,9	0,7
Kadın	100	70,7	14,2	12,1	2,1	0,9
Yaş grubu						
18-24	100	64,6	16,9	16,0	1,7	0,8
25-34	100	65,8	18,2	14,1	1,2	0,7
35-44	100	67,8	16,5	13,6	1,3	0,8
45-54	100	70,7	14,3	13,1	1,1	0,8
55-64	100	71,0	13,1	13,1	1,9	0,8
65+	100	78,9	9,4	8,7	2,1	0,9
Eğitim durumu						
Okur-yazar değil	100	81,1	8,7	6,0	3,2	1,1
Bir okul bitirmedi	100	80,8	9,8	7,8	1,5	0,1
İlkokul	100	74,7	13,7	9,6	1,4	0,7
İlköğretim/ortaokul veya mesleki ortaokul	100	69,7	16,9	11,7	1,1	0,6
Lise veya mesleki lise	100	59,3	19,2	19,3	1,3	0,9
2 veya 3 yıllık yüksek okul	100	57,2	19,6	21,0	1,1	1,1
Lisans ve üstü	100	48,8	20,5	28,0	1,0	1,7
Çalışma durumu						
Çalışan	100	64,5	18,2	15,6	1,0	0,7
Çalışmayan	100	71,9	13,5	11,9	1,8	0,8
Medeni durum						
Bekar	100	60,1	18,6	18,3	2,0	1,0
Evli	100	70,9	14,9	12,3	1,2	0,7
Dul	100	71,1	12,7	12,4	2,5	1,3

Ülkemizde eş seçiminde önceliğinin dindarlık olduğunu belirtenlerin oranı %68,9, önceliğinin dindarlık olduğu düşüncesine kısmen katılanların oranı %15,4, bu fikre katılmayanların oranı ise %13,4'tür. (Tablo 157)

159. Temel niteliklerine ve resmi nikahla birlikte dini nikahın da gerekli olduğuna ilişkin kanaatine göre kişi oranı

(%)

Temel nitelikler	Toplam	Resmi nikah kıydıktan sonra dini nikahı da gerekli görürüm				
		Katılıyorum	Kismen katılıyorum	Katılmıyorum	Fikri yok	Cevap vermeyen
Toplam	100	92,0	2,6	4,0	0,8	0,7
Yerleşim yeri						
Kent	100	91,3	2,9	4,2	0,7	0,9
Kır	100	94,0	1,7	3,3	0,9	0,2
Cinsiyet						
Erkek	100	91,5	2,9	4,2	0,8	0,6
Kadın	100	92,6	2,2	3,7	0,7	0,8
Yaş grubu						
18-24	100	90,0	3,2	4,7	1,3	0,8
25-34	100	92,1	2,5	4,2	0,7	0,6
35-44	100	93,0	2,3	3,5	0,5	0,7
45-54	100	92,7	2,4	3,7	0,5	0,7
55-64	100	91,3	3,0	4,2	0,7	0,8
65+	100	92,5	2,1	3,5	1,2	0,8
Eğitim durumu						
Okur-yazar değil	100	92,4	2,2	3,0	1,7	0,8
Bir okul bitirmede	100	95,5	1,5	2,5	0,4	0,1
İlkokul	100	94,1	2,0	2,9	0,5	0,5
İlköğretim/ortaokul veya mesleki ortaokul	100	93,8	1,8	3,1	0,7	0,5
Lise veya mesleki lise	100	90,2	3,4	4,7	0,8	0,9
2 veya 3 yıllık yüksekokul	100	88,8	3,4	6,2	0,7	0,9
Lisans ve üstü	100	82,9	5,3	9,4	0,8	1,6
Çalışma durumu						
Çalışan	100	91,7	2,7	4,4	0,6	0,6
Çalışmayan	100	92,3	2,4	3,7	0,9	0,7
Medeni durum						
Bekar	100	87,5	3,8	6,1	1,6	1,0
Evli	100	93,3	2,3	3,3	0,5	0,6
Dul	100	90,6	2,1	5,0	1,2	1,1

Ülkemizde resmi nikah kıydıktan sonra dini nikahı da gerekli görenlerin oranı %92, gerekli görmeyenlerin oranı ise %4'tür.

Eğitim durumuna göre veriler incelendiğinde, eğitim seviyesi arttıkça resmi nikah kıydıktan sonra dini nikahı da gerekli görenlerin oranının genel olarak azaldığı görülmektedir. Bir okul bitirmeyenlerde bu oran %95,5 iken lisans ve üstü mezunlarında %82,9'dur.

Bekarlarda resmi nikah kıydıktan sonra dini nikahı da gerekli görenlerin oranı %87,5, evlilerde %93,3, dullarda ise %90,6'dır. (Tablo 159)

161. Temel niteliklerine ve miras paylaşımına ilişkin kanaatine göre kişi oranı

(%)

Temel nitelikler	Toplam	Miras paylaşımında erkeklere iki kat pay veririm				
		Katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılmıyorum	Fikri yok	Cevap vermeyen
Toplam	100	20,4	4,5	69,3	5,0	0,8
Yerleşim yeri						
Kent	100	20,4	4,8	69,0	4,7	1,1
Kır	100	20,4	3,8	69,9	5,8	0,2
Cinsiyet						
Erkek	100	22,8	5,5	66,6	4,3	0,8
Kadın	100	18,1	3,6	71,8	5,7	0,8
Yaş grubu						
18-24	100	19,8	3,3	71,7	4,5	0,7
25-34	100	21,0	5,2	68,5	4,5	0,8
35-44	100	20,2	4,5	69,1	5,3	0,9
45-54	100	20,1	4,4	70,4	4,4	0,6
55-64	100	20,8	4,6	69,1	4,5	1,0
65+	100	20,1	4,6	66,4	7,8	1,0
Eğitim durumu						
Okur-yazar değil	100	24,7	4,1	61,6	8,7	0,8
Bir okul bitirmede	100	23,6	4,6	65,7	5,6	0,4
İlkokul	100	19,7	4,2	70,7	4,9	0,6
İlköğretim/ortaokul veya mesleki ortaokul	100	20,4	4,5	69,8	4,9	0,5
Lise veya mesleki lise	100	19,5	4,8	70,4	4,2	1,1
2 veya 3 yıllık yüksekokul	100	19,9	5,8	70,2	3,1	1,0
Lisans ve üstü	100	18,2	5,0	71,2	3,7	2,0
Çalışma durumu						
Çalışan	100	20,1	5,3	69,2	4,5	0,9
Çalışmayan	100	20,6	4,0	69,3	5,4	0,8
Medeni durum						
Bekar	100	19,4	3,8	71,4	4,5	0,9
Evli	100	21,2	4,7	68,5	4,9	0,8
Dul	100	16,0	4,4	71,1	7,1	1,4

Türkiye genelinde miras paylaşımında erkeklere iki kat pay veririm diyenlerin oranı %20,4, vermem diyenlerin oranı ise %69,3'tür.

Eğitim durumuna göre veriler incelendiğinde, okur-yazar olmayanlarda miras paylaşımında erkeklere iki kat pay veririm diyenlerin oranının %24,7 ile en yüksek, lisans ve üstü mezunlarda aynı oranın %18,2 ile en düşük oran olduğu görülmektedir. (Tablo 161)

166. Temel niteliklerine ve çevre bilinci ile inancını ilişkilendirme durumuna göre kişi oranı

(%)

Temel nitelikler	Toplam	Çevreye zarar verirse inancına aykırı davranmış olmaktan korkarım				Cevap vermeyen
		Katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılmıyorum	Fikri yok	
Toplam	100	81,9	9,6	5,0	2,7	0,8
Yerleşim yeri						
Kent	100	80,1	10,7	5,5	2,8	1,0
Kır	100	86,6	6,7	3,8	2,6	0,2
Cinsiyet						
Erkek	100	80,8	11,1	5,0	2,3	0,8
Kadın	100	82,9	8,1	5,1	3,1	0,8
Yaş grubu						
18-24	100	78,8	11,0	7,1	2,3	0,7
25-34	100	79,0	11,7	5,7	2,9	0,6
35-44	100	81,5	9,7	5,0	3,0	0,8
45-54	100	84,0	8,7	4,2	2,3	0,8
55-64	100	85,3	7,5	4,1	2,4	0,7
65+	100	86,2	6,2	3,1	3,5	0,9
Eğitim durumu						
Okur-yazar değil	100	84,8	5,6	3,7	5,0	1,0
Bir okul bitirmede	100	84,9	8,5	4,2	2,3	0,1
İlkokul	100	84,8	8,1	3,8	2,7	0,6
İlköğretim/ortaokul veya mesleki ortaokul	100	81,2	10,1	6,0	2,4	0,5
Lise veya mesleki lise	100	77,8	12,1	6,4	2,6	1,1
2 veya 3 yıllık yüksekokul	100	76,3	13,9	6,4	2,6	0,9
Lisans ve üstü	100	78,1	12,2	6,8	1,4	1,4
Çalışma durumu						
Çalışan	100	78,7	12,1	5,6	2,7	0,9
Çalışmayan	100	84,0	7,9	4,6	2,8	0,7
Medeni durum						
Bekar	100	76,9	12,2	7,5	2,5	0,9
Evli	100	83,0	9,2	4,5	2,6	0,7
Dul	100	82,7	7,6	4,4	4,3	1,1

Ülkemizde çevreye zarar verirse inancına aykırı davranmış olmaktan korkacağını belirtenlerin oranı %81,9, bu görüşü kısmen katılanların oranı %9,6, katılmayanların oranı ise %5'tir.

Kentte yaşayanlarda çevreye zarar verirse inancına aykırı davranmış olmaktan korkacağını belirtenlerin oranı %80,1 iken kırdaki yaşayanlarda bu oran %86,6'dır.

Yaş arttıkça çevreye zarar verirse inancına aykırı davranmış olmaktan korkacağını belirtenlerin oranı da artmaktadır. (Tablo 166)

168. Temel niteliklerine ve trafik kuralları ile inancını ilişkilendirme durumuna göre kişi oranı**(%)**

Temel nitelikler	Toplam	Trafik kurallarına uymazsam kul hakkı yemiş olurum				Fikri yok	Cevap vermeyen
		Katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılmıyorum			
Toplam	100	73,6	9,3	7,1	9,2	0,7	
Yerleşim yeri							
Kent	100	73,1	10,6	7,8	7,6	0,9	
Kır	100	75,0	5,8	5,4	13,5	0,3	
Cinsiyet							
Erkek	100	75,1	10,9	7,9	5,5	0,7	
Kadın	100	72,2	7,8	6,4	12,8	0,8	
Yaş grubu							
18-24	100	70,9	11,9	8,4	8,1	0,7	
25-34	100	73,5	10,2	8,8	6,8	0,7	
35-44	100	74,5	10,0	7,0	7,8	0,6	
45-54	100	75,6	9,0	5,9	8,7	0,7	
55-64	100	75,8	6,6	6,2	10,7	0,8	
65+	100	70,6	5,9	4,6	17,9	1,0	
Eğitim durumu							
Okur-yazar değil	100	67,5	4,6	4,2	22,8	0,8	
Bir okul bitirmede	100	72,9	7,5	6,0	13,5	0,2	
İlkokul	100	76,6	8,0	5,5	9,3	0,6	
İlköğretim/ortaokul veya mesleki ortaokul	100	77,7	8,5	6,6	6,8	0,4	
Lise veya mesleki lise	100	70,7	13,2	9,5	5,7	0,9	
2 veya 3 yıllık yükseköğretim	100	70,6	12,3	10,3	5,4	1,4	
Lisans ve üstü	100	70,2	12,3	11,9	4,2	1,4	
Çalışma durumu							
Çalışan	100	73,6	11,3	8,5	5,9	0,7	
Çalışmayan	100	73,6	8,0	6,2	11,5	0,8	
Medeni durum							
Bekar	100	70,6	12,4	9,4	6,8	0,9	
Evli	100	75,2	8,8	6,6	8,8	0,7	
Dul	100	67,1	7,0	6,3	18,4	1,2	

Türkiye genelinde trafik kurallarına uymazsa kul hakkı yemiş olacağını belirten kişi oranı %73,6, bu fikre kısmen katılanların oranı %9,3, katılmayanların oranı ise %7,1'dir. (Tablo 168)

178. Temel niteliklerine ve dini grup/cemaatlerin desteklenmesine ilişkin kanaatine göre kişi oranı**(%)**

Temel nitelikler	Toplam	Dini grup ve cemaatler maddi ve manevi olarak desteklenmelidir				Cevap vermeyen
		Katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılmıyorum	Fikri yok	
Toplam	100	40,2	23,4	19,5	15,1	1,8
Yerleşim yeri						
Kent	100	38,8	24,5	21,3	13,4	2,0
Kır	100	44,0	20,7	14,8	19,5	1,1
Cinsiyet						
Erkek	100	39,4	25,6	20,8	12,4	1,8
Kadın	100	41,1	21,4	18,3	17,6	1,7
Yaş grubu						
18-24	100	46,7	21,5	18,1	12,2	1,4
25-34	100	42,5	25,2	18,8	11,8	1,7
35-44	100	39,0	25,2	19,9	13,8	2,1
45-54	100	37,8	23,0	21,5	16,1	1,5
55-64	100	35,8	23,2	21,5	17,8	1,8
65+	100	37,3	19,6	17,3	23,9	2,0
Eğitim durumu						
Okur-yazar değil	100	42,8	17,8	10,9	26,7	1,8
Bir okul bitirmedi	100	47,5	20,2	12,7	19,1	0,5
İlkokul	100	43,2	22,9	16,7	15,7	1,5
İlköğretim/ortaokul veya mesleki ortaokul	100	45,5	23,5	17,3	12,5	1,3
Lise veya mesleki lise	100	35,1	25,8	24,6	12,2	2,3
2 veya 3 yıllık yüksekokul	100	32,5	28,1	27,6	9,6	2,3
Lisans ve üstü	100	25,8	26,3	35,8	9,2	2,9
Çalışma durumu						
Çalışan	100	37,7	26,3	21,7	12,3	2,1
Çalışmayan	100	42,0	21,5	18,1	16,9	1,5
Medeni durum						
Bekar	100	39,7	23,9	21,5	12,8	2,1
Evli	100	41,2	23,7	19,0	14,5	1,6
Dul	100	33,3	20,2	19,4	24,7	2,5

Dini grup ve cemaatlerin maddi ve manevi olarak desteklenmesi gerektiğini belirten kişi oranı Türkiye genelinde %40,2'dir.

Kentte yaşayanların %38,8'i, kırdaki yaşayanların ise %44'ü dini grup ve cemaatlerin maddi ve manevi olarak desteklenmesi gerektiğini belirtmektedir.

18-24 yaş grubunda dini grup ve cemaatlerin maddi ve manevi olarak desteklenmesi gerektiğini belirtenlerin oranı %46,7 iken 55-64 yaş grubunda %35,8'e düşmektedir.

Eğitim durumuna göre değerlendirildiğinde, bir okul bitirmeyenlerin %47,5'i, lisans ve üstü mezunların %25,8'i dini grup ve cemaatlerin maddi ve manevi olarak desteklenmesi gerektiğini belirtmiştir. (Tablo 178)

180. Temel niteliklerine ve laikliğe ilişkin kanaatine göre kişi oranı

(%)

Temel nitelikler	Toplam	İslamı özgürce yaşamanın yolu laiklikten geçer			
		Katılıyorum	Katılmıyorum	Fikri yok	Cevap vermeyen
Toplam	100	61,1	20,1	17,4	1,5
Yerleşim yeri					
Kent	100	61,7	21,4	15,0	1,9
Kır	100	59,3	16,6	23,6	0,5
Cinsiyet					
Erkek	100	62,0	22,9	13,7	1,5
Kadın	100	60,2	17,4	20,9	1,5
Yaş grubu					
18-24	100	60,4	22,1	16,3	1,2
25-34	100	59,7	24,1	14,4	1,8
35-44	100	60,6	21,9	16,1	1,5
45-54	100	62,4	19,2	17,1	1,3
55-64	100	63,7	15,5	19,3	1,5
65+	100	61,0	11,7	26,0	1,3
Eğitim durumu					
Okur-yazar değil	100	51,6	13,1	34,2	1,1
Bir okul bitirmedi	100	55,8	17,1	26,3	0,7
İlkokul	100	62,7	18,6	17,6	1,2
İlköğretim/ortaokul veya mesleki ortaokul	100	61,2	21,4	16,6	0,8
Lise veya mesleki lise	100	62,6	23,4	12,2	1,9
2 veya 3 yıllık yüksekokul	100	64,4	23,1	9,3	3,2
Lisans ve üstü	100	64,1	25,4	7,3	3,3
Çalışma durumu					
Çalışan	100	61,8	22,7	13,7	1,8
Çalışmayan	100	60,6	18,3	19,9	1,3
Medeni durum					
Bekar	100	62,9	21,9	13,6	1,7
Evli	100	60,8	20,5	17,4	1,4
Dul	100	59,5	12,6	25,9	2,0

Ülke genelinde İslam'ı özgürce yaşamanın yolunun laiklikten geçtiği önermesine katılanların oranı %61,1 iken katılmayanların oranı %20,1'dir. Bu konuda fikri olmadığını belirtenlerin oranı %17,4'tür.

Kentte yaşayanların %21,4'ü, kırdaki yaşayanların ise %16,6'sı İslam'ı özgürce yaşamanın yolunun laiklikten geçtiği önermesine katılmamaktadır.

Okur-yazar olmayanlarda İslam'ı özgürce yaşamanın yolunun laiklikten geçtiği önermesine katılanların oranı %51,6 iken lisans ve üstü mezunlarda %64,1'dir. (Tablo 180)

DİNDARLIK

189. Temel niteliklerine ve dindarlığın en önemli kriterine ilişkin kanaatine göre kişi oranı

Temel nitelikler	Toplam	Dindarlığın en önemli kriteri				
		Mübarek gün ve gecelerde ibadet etmek	Allah'a inanıp kalbi temiz tutmak	Özel günlerde mevlüt okutmak, lokma, helva, aşure dağıtmak	Ezan, Kur'an, cami, minare vb. dini simgelere saygılı olmak	İman edip, ibadetleri eksiksiz yerine getirmek ve İslam ahlakına uygun yaşamak
Toplam	100	7,9	37,2	0,4	0,8	50,7
Yerleşim yeri						
Kent	100	8,1	37,7	0,5	0,9	49,7
Kır	100	7,3	35,9	0,3	0,7	53,5
Cinsiyet						
Erkek	100	8,0	37,1	0,4	1,0	50,6
Kadın	100	7,8	37,3	0,4	0,7	50,8
Yaş grubu						
18-24	100	7,4	40,6	0,6	0,7	47,9
25-34	100	7,6	38,1	0,5	1,2	49,6
35-44	100	8,2	36,8	0,3	0,9	50,2
45-54	100	8,2	37,1	0,3	0,6	50,9
55-64	100	7,7	35,7	0,5	0,8	52,8
65+	100	8,3	33,3	0,3	0,5	55,4
Eğitim durumu						
Okur-yazar değil	100	8,0	36,2	0,7	0,6	51,5
Bir okul bitirmede	100	8,9	35,8	1,1	0,3	51,8
İlkokul	100	8,4	35,0	0,4	0,7	53,1
İlköğretim/ortaokul veya mesleki ortaokul	100	8,1	38,8	0,4	1,1	48,8
Lise veya mesleki lise	100	7,0	38,7	0,5	1,1	49,5
2 veya 3 yıllık yüksekokul	100	7,9	40,4	0,1	1,0	46,9
Lisans ve üstü	100	6,5	40,2	0,1	0,7	47,6
Çalışma durumu						
Çalışan	100	7,9	37,6	0,4	1,0	50,1
Çalışmayan	100	7,9	36,9	0,4	0,7	51,1
Medeni durum						
Bekar	100	8,3	40,3	0,4	1,1	47,4
Evli	100	7,8	36,5	0,4	0,8	51,4
Dul	100	7,4	36,9	0,3	0,6	52,0

Kişilerin %50,7'si dindarlığın en önemli kriterinin iman edip, ibadetleri eksiksiz yerine getirmek ve İslam ahlakına uygun yaşamak, %37,2'si Allah'a inanıp kalbi temiz tutmak, %7,9'u mübarek gün ve gecelerde ibadet etmek ve %1,1'i ibadetleri eksiksiz yerine getirmek olduğunu belirtmektedir. (Tablo 189)